

Den Haag, 19 december 2019

SpiritsNL is de branchevereniging van producenten en importeurs van gedistilleerde dranken in Nederland. De vereniging vertegenwoordigt alle grote nationale en internationaal opererende producenten en merkhouders van gedistilleerde dranken alsmede een aantal kleine en zeer kleine producenten. Naar schatting vertegenwoordigt de vereniging ca. 85-90% van het totale volume dat op de Nederlandse markt wordt gezet.

SpiritsNL heeft taken m.b.t. afzetstatistieken van het toenmalige Productschap Dranken voortgezet. binnen het productschap waren meer geledingen aangesloten, waaronder de groothandel en slijterijen en kon doorgaans betrouwbare en consistente data genereren.

De 111 leden van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Wijnhandelaars (KVNW) zijn verantwoordelijk voor ruim 80% van de wijn die in Nederland op de markt wordt gebracht. De KVNW heeft de belangrijkste taken van het Productschap Wijn, waaronder het verzamelen van relevante marktgegevens voor de sector, na opheffing van het productschap overgenomen. Deze thans verzamelde gegevens zijn echter niet zeer betrouwbaar. Waar het productschap op grond van publiekrechtelijke bevoegdheden brancheleden kon verplichten bepaalde cijfers te verstrekken, is een betrouwbaar totaaloverzicht nu dan ook feitelijk niet meer te verkrijgen.

Ook zijn er geen andere publieke instanties die soortgelijke gegevens verzamelen en beschikbaar stellen voor de brancheverenigingen en de leden. Dat knelt temeer daar accijnsgoederen via de douane weldegelijk gevolgd moeten kunnen worden en deze instantie ook daadwerkelijk toezicht houdt op naleving van de accijnswetgeving. De afzetgegevens worden dus nog altijd afgestaan door bedrijven en worden alleen in het publieke domein verzameld, maar niet publiek beschikbaar of toegankelijk gemaakt.

De ontwikkelingen binnen de afzet van alcoholhoudende dranken zijn aan wijzigingen onderhevig. Veranderingen doen zich voor op het gebied van het consumptiepatroon waar het betreft alcoholpercentages (laag en non-alcoholisch), nieuwe landen van waaruit producten worden aangeleverd, maar ook nieuwe handelsstromen zoals internethandel, transit- en parallelle handel. Vooral de wijzigende handelsstromen vertroebelen het zicht op de totale markt en kunnen niet aan de hand van beschikbare afzetgegevens in kaart gebracht worden.

Om een beter beeld te verkrijgen op stromen drankenhandel is de enige bron van informatie nog CBS. De aanlevering van gegevens van de douane naar CBS wordt slechts openbaar beschikbaar gesteld waar het de kwartaalopbrengsten betreft van de accijnzen. Per kwartaal publiceert CBS de opbrengsten voor bier, wijn, tussenproducten en "overige alcoholhoudende dranken". Een verdere onderverdeling van de alcoholhoudende dranken wordt niet bekend gemaakt, terwijl de accijnswet een verdere onderverdeling weldegelijk kent.

Allereerst zouden wij er voor willen pleiten om de diverse wettelijke accijns categorieën voor alcoholhoudende dranken nader gespecificeerd te vermelden in de accijnsopbrengsten per kwartaal.

Teneinde nader inzicht te verkrijgen in de veranderende handelsstromen is medewerking van CBS essentieel. Aan de hand van gegevens die nu al beschikbaar zijn via <https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/81267ned/> moet het niet moeilijk zijn eenvoudige tools te maken voor het betrokken bedrijfsleven. De voorgestelde wijzigingen ten behoeve van derden worden echter verder teruggedrongen en alleen nog maar beschikbaar gesteld aan een overheid.

Ook het eenvoudig verzamelen van gegevens waar CBS over beschikt waarna deze door eigen medewerkers van de branches nader bewerkt zouden kunnen worden zijn met dit voorstel onmogelijk geworden. Hierdoor worden de brancheverenigingen gedwongen zich te wenden tot commerciële dienstverleners die duur zijn en zelden over vereiste kennis beschikken om specifieke vragen te beantwoorden. Als met deze wijziging commerciële instellingen al überhaupt toegang zouden krijgen tot CBS gegevens.

Keerzijde is dat CBS ook geen medewerking kan krijgen op gegevens die wel reeds beschikbaar zijn voor de branches. De prikkel om te komen tot uitwisseling van gegevens is er niet, omdat met het afstaan hiervan deze gegevens alleen nog maar ten behoeve van een overheid beschikbaar komen zonder dat eerst een kritische discussie mogelijk is. Deze eenrichtingsstroom is niet goed voor de robuustheid van statistische gegevens.

De voorgestelde wijziging is gericht op het afsluiten van de private sector van CBS gegevens. Dat staat haaks op principe dat publieke gegevens ook publiek beschikbaar moeten zijn. Wijzigende omstandigheden kunnen op deze wijze niet door CBS voorzien worden en slechts achteraf nadat deze door de beleidsmatige procedure van de overheid zijn doorlopen bekritiseerd worden. Dat zal de kwaliteit doen afnemen.

SpiritsNL en KVNW hebben dan ook bezwaar tegen de voorwaarden zoals gesteld in artikel 2 onder b. en c..

KVNW

SpiritsNL

mr. J.N. Burghoorn

mr. J.W.N.M. Stassen